

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen szolgálati idő számítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 21.M.1876/2008. szám alatt megindított és a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 55.Mf.634.409/2009/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 55.Mf.634.409/2009/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy az állam javára külön felhívásra, az abban megjelölt módon fizessen meg 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A megállapított tényállás szerint a felperes 1974. szeptember 1-jétől 1976. augusztus 26-áig a ... állományában sorkatonai szolgálatot teljesített, majd augusztus 27-étől a rendőrség hivatásos állományának tagja lett, ahonnan 2003. október 31-én szolgálati nyugdíjba vonult. Nyugdíjazásakor az alperes szolgálati viszonyban ténylegesen eltöltött időként az 1974. január 1-jétől 2003. október 31-éig terjedő időt vette figyelembe.

A felperes a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának 4/2007.KPJE. jogegységi határozatában foglaltak alapján kérelemmel fordult az alpereshez, amelyben a szakközépiskolai tanulmányi idejére figyelemmel a szolgálati idő kezdő időpontjának 1969. január 1-jére történő módosítását kérte. Az alperes elutasító döntését követően a felperes keresetében a ... Szakközépiskola és Szakiskola 2007. december 21-én kiállított igazolása alapján a villamosenergia-ipari ágazat nappal tagozatán töltött tanulmányi idejének a szolgálati idejébe való beszámítását kérte.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 21.M.1876/2008/6. számú ítéletében a keresetnek helyt adott és megállapította, hogy a felperesnek az

1969. szeptember 1-jétől 1974. június 14-éig terjedő szakközépiskolai tanulmányi ideje a szolgálati idejébe beszámít.

Indokolásában hivatkozott a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 326. § (1) bekezdésére, amely akként rendelkezik, hogy a végkielégítés, a pótszabadság mértéke, a jubileumi jutalom, a nyugdíjjogosultság, a nyugdíj mértéke és a leszerelési segély szempontjából e törvény hatályba lépése előtt a fegyveres szervek állományában hivatásos szolgálati viszonyban eltöltött és a beszámított szolgálati időt szolgálati viszonyban töltött időnek kell elismerni. A korábban hatályban volt, a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 1971. évi 10. tvr. (a továbbiakban tvr.) 33. § (2) bekezdés d) pontja a szolgálati időbe beszámítani rendelte azt az időt, amely a munkaviszonyban álló dolgozókra irányadó nyugdíjbiztosítási szabályok szerint jogszerző időnek számított. A 4/2007.KPJE jogegységi határozat rendelkező része szerint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött tanulmányi időt az 1019/1996.(VI.24.) MT határozat 12.e. pontja alapján szolgálati időként be kell számítani.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 55.Mf.634.409/2009/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással és az alkalmazott jogszabályokkal, azonban azokból eltérő jogkövetkeztetésre jutott.

A másodfokú bíróság mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának 78/B/2008.AB számú határozatára tekintettel a 4/2007.KPJE jogegységi határozat a perbeli jogvita elbírálása során már nem alkalmazható. Ennek folytán a szakközépiskolai tanulmányok folytatása idején hatályos jogszabályok alapján kellett elbírálni, hogy a szakközépiskolai tanulmányi idő beszámít-e a szolgálati időbe vagy sem.

A másodfokú bíróság a tvr. 33. § (2) bekezdés b) pontjának, a perrel érintett időben hatályos, a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény (Tbtv.) 10. § (1) bekezdés e) pontjának, 54. § (1) bekezdés c) pontjának, valamint a 1019/1976.(VI.24.) MT határozat 11., 12.a., 12.c. és 12.e. pontjainak összevetését követően kiemelte, hogy a Tbtv. 10. § (1) bekezdése a biztosítottak között csak a szakmunkástanulókat sorolta fel, a szakközépiskolai tanulókat nem sorolta e körbe, ezért annak a vizsgálatába bocsátkozott, hogy a szakközépiskolai tanulókat szakmunkástanulóknak kell-e tekinteni. A szakmunkásképzésről szóló

1969. évi VI. törvény 12. § (1) bekezdése szerint a szakmunkástanuló viszony a szakmunkásképző iskolába történt beiratkozással jön létre, ezért szakmunkástanulónak csak az minősül, aki szakmunkásképző iskolában folytatta a tanulmányait. Az 1019/1976.(VI.24.) MT határozat 11. pontja szerint a szakmai képzés tartalmába a tanulók jogállásában, továbbá a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák és a vállalatok kapcsolatában a szakmunkásképzés egységét megfelelően kell biztosítani. A 12. pont felhatalmazta a Minisztertanácsot és az illetékes minisztereket, hogy a 11. pontban foglaltak megvalósítására a szükséges intézkedéseket tegyék meg, a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban a szakmunkásképzéssel összefüggő kérdéseket együttes rendeletben szabályozzák. E felhatalmazás alapján került sor a 14/1976.(XII.1.) MüM-OEM együttes rendelet megalkotására, amely azonban a társadalombiztosítási jogállás kérdéskörével nem foglalkozott, következésképpen az MT határozatot nem lehet úgy értelmezni, hogy a szakközépiskolai tanulók társadalombiztosítási jogállása megegyezne a szakmunkástanulókéval.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság ítéletének helybenhagyását, valamint az alperesnek a költségeiben való marasztalását kérte.

Azzal érvelt, hogy az ügyben érintett 1019/1976.(VI.24.) MT határozat 12.e. pontjának utólagos értelmezése kizárólag a bíróságok feladata, és annak értelmezése során az elsőfokú bíróság jutott helyes jogkövetkeztetésre, álláspontja szerint az Alkotmánybíróság „nem mondhatja meg, hogy miként kell a bíróságoknak alkalmazniuk a jogot.”.

Érvelése szerint az akkor hatályos Tbtv. 10. § (2) bekezdéséből következően a Minisztertanács a biztosítottak körét kiterjeszthette, és e felhatalmazás alapján hivatkozott MT határozat kibocsátásával ez meg is történt. A határozat szabályait ugyan 1977. január 1-jétől kezdve kellett alkalmazni, de álláspontja szerint a jogszabály időbeli korlátot nem állapított meg, tehát annak visszamenőleges alkalmazására is lehetőség volt. Az MT határozat 12.e. pontja pedig úgy fogalmaz, hogy „a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák tanulóinak társadalombiztosítási jogállása megegyezik a szakmunkástanulókéval”, következésképpen a szakközépiskolai tanulmányi ideje a szolgálati idejébe beszámít. A felperes megjegyezte, hogy a hivatásos állomány azon tagjai, akiknek az Alkotmánybíróság határozatát megelőzően jogerős ítélet a szakközépiskolai tanulmányi idejét a szolgálati időbe beszámította, jelentősen kedvezőbb helyzetbe kerültek azokkal szemben, akiknél ez elmaradt.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy az elsőfokú ítélet alapját képező 4/2007. Közigazgatási-polgári jogegységi határozatot az Alkotmánybíróság 78/B/2008. számú határozatában (megjelent: 23/2009.(III.6.) AB határozatként) megsemmisítette, következésképpen a jogegységi határozat nem alkalmazható. Az Alkotmánybíróság határozatának indokolása szerint az 1019/1976.(VI.24.) Mt. határozatból jogszerző idő beszámítására nem lehet következtetni.

A felperes 1976. augusztus 27-én létesített hivatásos jogviszonyt, ezért a szolgálati ideje kezdő időpontjának megállapítása tekintetében az akkor hatályos jogszabályokat kellett alkalmazni.

A tvr. 33. § (2) bekezdés b) pontja kétségtelenül beszámítani rendelte - egyebek mellett - az (1) bekezdésben meghatározott időn felül azt az időt, amely a munkaviszonyban álló dolgozókra irányadó nyugdíjbiztosítási szabályok szerint jogszerző időnek minősült.

A perrel érintett időben hatályos Tbtv. 10. § (1) bekezdés e) pontja szerint azonban csak a szakmunkástanulók tartoztak a biztosítottak körébe, vagyis társadalombiztosítási szempontból szolgálati időként csak a szakmunkástanuló viszonyban töltött időt lehetett beszámítani (Tbtv. 54. § (1) bekezdés c) pont). Ezen az 1019/1976.(VI.24.) MT határozat 1977. január 1-jétől való alkalmazása sem változtatott, mivel annak a perben vitatott 12.e. pontja csupán elvi iránymutatást fogalmazott meg a későbbi jogalkotás felé, normatartalma azonban nem volt.

A határozat felsorolja, hogy ennek során mely alapelveket kell érvényre juttatni, így többek között érvényre juttatandó alapelveként fogalmazza meg, hogy a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák tanulóinak társadalombiztosítási jogállása megegyezik a szakmunkástanulókéval (MT határozat 12.e. pont). A felhatalmazás alapján került sor a 14/1976.(XII.1.) MüM-OEM együttes rendelet megalkotására, amely azonban a szakközépiskolákban tanulmányokat folytató társadalombiztosítási jogállásának kérdéskörével nem foglalkozott, és ezzel kapcsolatosan más jogszabály sem került kibocsátásra. Az MT határozatban megfogalmazódó, a további jogalkotásra vonatkozó iránymutatás pedig önmagában társadalombiztosítási szempontból jogszerző időnek nem

volt minősíthető, következésképpen a tvr. idézett szakasza alapján a szakközépiskolában eltöltött tanulmányi időnek a szolgálati viszonyban eltöltött időbe való beszámítására lehetőség a hatályban volt jogszabályok alapján nem volt, a felperes ettől eltérő jogértelmezése téves. Az a tény pedig, hogy hasonló tárgyú ügyben eltérő döntést tartalmazó jogerős bírósági ítéletek születtek, a felperes számára a vitatott idő szolgálati időként való elismerésére alanyi jogosultságot nem teremt.

A fenti indokolás alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a jogerős ítéletet jogszabálysértés hiányában hatályában fenntartotta.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért annak tárgyában rendelkezni nem kellett.

A felperes felülvizsgálati kérelmében 10.000 forint eljárási illeték lerovásáról tett említést, amelyre azonban ténylegesen nem került sor, ezért a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés és 15. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a 73/2009.(XII.22.) IRM rendelet 7. § (1) bekezdésében foglaltak is - a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére köteles, amelynek mértékét a Legfelsőbb Bíróság az illetékekről szóló 1990. év XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2011. március 23.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő